

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS”

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui

Gintarui Neniškiui

Jaunimo reikalų koordinatoriui

Aistei Valadkienei,

Klaipėdos miesto jaunimo reikalų tarybai,

Klaipėdos miesto tarybos nariams

DĖL LYTIŠKUMO UGDYMO PROGRAMOS

2020 08 26

Klaipėda

Klaipėdos jaunimo organizacija „Apskritasis stalas” (toliau – KLAS) vienija 26 Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos teritorijoje veikiančias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas. Savo veiklos viduje formuoja ir įgyvendina jaunimo politiką, jos integralumą, atstovauja jaunimo interesus Klaipėdos miesto savivaldybėje, jos institucijose ir Lietuvos jaunimo organizacijų taryboje.

Informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymo (toliau – LR JPPĮ) 3 str. 9 p. „<...> Lietuvos jaunimo organizacijos bendrauja ir bendradarbiauja su <...> savivaldybių institucijomis ir įstaigomis <...>” įtvirtintu bendravimo ir bendradarbiavimo principu, bei įgyvendinant Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacijos “Apskritasis stalas” (KLAS) 2017 - 2022 m. strategijos III uždavinio Tarpinstitucinio bendradarbiavimo skatinimo jaunimui aktualiais klausimais 2 „Stiprinti ir palaikyti ryšius su KLAS narių organizacijų, valdymo organų ir savivaldybių atstovais”, ir 3 punktais „Bendradarbiauti su Klaipėdos JRK įgyvendinant politiką <...> teikiant <...> pozicijas”, teikiame KLAS poziciją dėl lytiškumo ugdymo programos.

Primename, kad Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (toliau – SMM) dar 2016 m. spalio 25 d. priėmė įsakymą Nr. V-941, Dėl sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo, kuris įgaliojo nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. (toliau – Įsakymas).

Pažymima, kad Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa (toliau – Programa) yra orientuota į jauno žmogaus socialinį ugdymą „<...> 2. Programos paskirtis – užtikrinti sėkmingą vaiko sveikatos ir lytiškumo ugdymą bei rengimą šeimai mokykloje, prisidėti prie vaiko dvasinės, fizinės, psichinės, socialinės gerovės ir sėkmingo funkcionavimo darbo, tarpasmeninių santykių ir šeimos srityse. Programoje rengimas šeimai suprantamas kaip veikla, kuri padeda vaikams išsiugdyti doros, brandžios, savarankiškos, kritiškai mąstančios, atsakingos už savo elgesį ir masinės vartotojiškos kultūros įtakai atsparios asmenybės bruožus, svarbius žmogaus saviraiškai, brandiems tarpasmeniniams santykiams plėtoti, funkcionaliai šeimai kurti, atsakingos tėvystės ir motinystės įgūdžiams įgyti.“.

Atkreipiamas dėmesys, kad sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei pasirengimo šeimai gebėjimai, vertybinės nuostatos, žinios ir supratimas yra asmenybės bendrosios kompetencijos dalis, glaudžiai susijusi su bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visuma.

Akcentuotina, jog sveikatos ir lytiškumo ugdymo gebėjimai glaudžiai susiję su bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visuma, tačiau vis dažniau susiduriama su situacijomis, kada šios žinios arba

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS“

ribotas jų pateikimas, arba pasirinkta pateikimo forma yra neracionali, neįdomi ir neduodanti siekiamo rezultato.

Pažymima, kad KLAS gavusi informaciją apie tokią jaunimo keliamą temą atliko sociologinį tyrimą, kuriuo išsiaiškino realią situaciją. Tyrime dalyvavo 150 moksleivių.

Atkreiptinas dėmesys, kad 77 proc. moksleivių teigia, jog lytiškumo ugdymo pamokos nevyksta arba informacija, kuri pateikiama per pamokas nėra aktuali. 42,6 proc. respondentų teigė, kad mokytojai nepateikia sistemingos informacijos lytiškumo tema, o net 23 proc. teigė, kad mokytojai nėra linkę atsakyti į pateiktus klausimus apie lytiškumo. Atkreiptinas dėmesys, kad 14,7 proc. sako, kad mokytojai nepateigia aktualios ir reikalingos informacijos ir tik 19,7 proc. moksleivių teigia, kad mokytojai kompetentingai ir išsamiai atsako į klausimus. Apklausos metu klausėme moksleivių kokios informacijos apie lytiškumą trūksta (buvo galima pasirinkti kelis atsakymų variantus): seksualumas, šeimos santykiai ir bendravimas, nėštumas, šeimos planavimas, apsaugojimo priemonės, lytinis brendimas, reprodukcinė sveikata. Nors šiomis temomis ir pateikiama informacija, tačiau tyrimas parodė, kad informacijos nėra pakankamai (41,7 proc. respondentų atsakė, kad informacija galėtų būti įvairesnė ir pateikiama išsamiau, 26,8 proc. moksleivių teigė, kad informacija nėra aktuali, 15 proc. moksleivių teigė, kad trūksta informacijos pateikimo įvairesnėmis formomis). Taip pat šis tyrimas atskleidė, kad moksleiviai daugiau apie lytiškumą sužino iš šių informacijos kanalų: internetas, draugai ir socialiniai tinklai ir grupės. Šiose priemonėse informacija ne visada būna patikrinta ir pagrįsta. Taip pat moksleiviai pabrėžė, jog apsaugos priemonių prieinamumas nepilnamečiams yra ribotas, todėl jaunimas nesinaudoja jomis.

Atsižvelgiant į gautus rezultatus yra akivaizdu, kad jauni žmonės nėra patenkinti Programos įgyvendinimu jų švietimo įstaigose. Dėl to kyla grėsmė, kad nesavalaikis ir netinkamas informacijos suteikimas gali turėti tiesioginę įtaką ateityje ne tik dėl netinkamų sprendimų, bet ir dėl pačio asmens fizinės/psichinės/socialinės sveikatos.

KLAS reaguodama į jaunimo iškeltą problemą, gautus apklausos rezultatus ir galiojantį teisinį reguliavimą mano, kad Programa, jos aktualumas ir metodai turi būti užtikrinami per NVO galimybę prisidėti prie jos įgyvendinimo. Programa numato bendradarbiavimo galimybes „<...> 5. Programos įgyvendinimas grindžiamas mokyklos bendruomenės sutarimu ir sutelktu darbu: įvairių ugdymo sričių mokytojų ir kitų ugdymo specialistų bendradarbiavimu, bendromis mokyklos ir šeimos (tėvų, globėjų, rūpintojų) pastangomis, taip pat nevyriausybinų organizacijų (toliau – NVO) ir sveikatos priežiūros įstaigų dalyvavimu, neprieštaraujančiu Programos nuostatomis.“

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytą aplinkybių visumą:

1. Norime didinti lytiškumą ugdančių pamokų ar paskaitų skaičių mokyklose, pasitelkiant nevyriausybinės organizacijas;
2. Kartu su Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuru didinti patikimos informacijos apie lytiškumą prieinamumą.
3. Sukurti galimybę gauti nemokamai apsaugos priemonių jaunimui.

Apie Jūsų poziciją šia tema ir jos vertinimo rezultatus prašome atsakyti raštu.

Pirmininkas



Laurynas Gečius

Įm. kodas 141751375

Herkaus Galerija
H. Manto g. 22, 413 kab.
92131 Klaipėda

+370 65352725
klas@klas.lt
www.klas.lt